

doručení na onu osobu, na niž zní soudní doručovací příkaz. Nedošlo-li k tomuto platnému doručení na tuto osobu nedopatřením doručovacího orgánu, nelze osobu tu zbaviti řádného opravného prostředku a poukázati ji na mimořádný opravný prostředek §u 529 c. ř. s., a to ani z toho důvodu, že prvý soudce, neznaje nesprávnosti průběhu při doručení, měl neprávem za to, že je tu rozsudek formální v moc práva vešlý a proto povolil exekuci. Právem proto rekursní soud zrušil odmítací usnesení prvé stolice a nařídil, aby bylo dále dle §u 468 c. ř. s. jednáno.

Čís. 4378.

U cizozemské akciové společnosti lze za »stálé zastupitelstvo pro tuzemsko neb orgán, jemuž jest svěřeno, obstarávati obchody ve smyslu §u 99, odstavec třetí, j. n. uznati jen representaci (zastupitelstvo) odpovídající předpisům čl. IV. nařízení ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák., pokud se týče §§ 210—217 čl. XXXII uh. zák. z roku 1875.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1924, R I 891/24.)

Žaloba proti budapeštské firmě zadána byla na zemském soudu v Praze, jako soudu příslušném místně dle §u 99, odstavec prvý, j. n. K námitce místní nepřislušnosti soud prvé stolice žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Otázku, zdali rekursní soud, zrušivší usnesení první stolice, je vázán právním názorem, projeveným v zrušovacím usnesení, také při rozhodování o novém, jeho právnímu názoru vyhovujícím usnesení prvé stolice, netřeba tu řešiti, neboť rekursní soud se v napadeném usnesení od právního názoru, projeveného ve zrušovacím usnesení, v pravdě ani neodchýlil. To lze jasně seznati, nepřihlíží-li se jen ku znění tohoto usnesení, nýbrž i k vývoji věci, za kterého k němu došlo. Žaloba se dovolávala sudiště majetku podle §u 99, odstavec prvý, j. n. Žalovaná strana je popírala, poukazujíc k tomu, že má na Slovensku továrny, podniky a sídlo své správy, že tím je pro ni založeno obecné sudiště podle místa správy ve smyslu §u 75 j. n., a že toto její obecné sudiště vylučuje sudiště majetku podle §u 99 j. n. Soud první stolice pokládal námitku nepřislušnosti za bezpodstatnou již podle tvrzení žalované strany, totiž proto, že sídlo správy na Slovensku není v »tuzemsku« ve smyslu jurisdikční normy, a zamítl námitku nepřislušnosti, nezabývá se dále s otázkami, zdali žalovaná strana skutečně na Slovensku sídlo své správy má, jakého rázu toto její sídlo je a zdali vůbec sudiště, založené sídlem správy, vylučuje sudiště podle majetku. Rekursní soud nesouhlasil s názorem prvé stolice, že Slovensko není tuzemskem, a musil proto přikročiti především k řešení základní právní otázky, zdali sudiště podle sídla správy skutečně vylučuje sudiště podle majetku. Na tuto otázku odpověděl rekursní soud kladně a vyslovil zároveň

právní názor, že pro cizozemskou akciovou společnost — jakou žalovaná firma nesporně je — jest založeno obecné sudiště podle sídla správy (§ 75 j. n.), tedy sudiště vylučující sudiště majetku podle §u 99 j. n., jež tehdy, má-li za prvé — což § 99 odstavec třetí j. n. jinak vyžaduje ohledně ostatních tam jmenovaných podmětů pro založení sudiště majetku — v tuzemsku stálé zastupitelství neb orgán, jemuž svěřeno jest obstarávati obchody, a vyhovují-li za druhé tato zařízení předpisu čl. IV. nařízení ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák. S tohoto svého právního hlediska musil pak rekursní soud ovšem také naříditi, by bylo zjištěno, zdali žalovaná strana takové sídlo aneb orgány má. S další otázkou, zdali sídlo správy, jež žalovaná v odpovědi na žalobu tvrdila, je sídlem správy ve smyslu §u 99 odstavec třetí, j. n. a čl. IV. citovaného nařízení čís. 127/1865, se rekursní soud nezabýval a ani zabývati nemohl, neboť mu k tomu scházela právě proto teprve nařízená skutková zjištění. Vykládá proto dovolací stížnost ono zrušovací usnesení mylně, míníc, že rozlišuje mezi sídlem správy, pokud se týče trvalé správy, a mezi sídlem reprezentace a že pokládá sídlo správy, jak je žalovaná v žalobní odpovědi tvrdí, za vhodné založiti obecné sudiště, vylučující sudiště majetku. V důsledku toho je také bezdůvodna výtká, že se rekursní soud od tohoto svého právního názoru, hájeného v prvním (zrušovacím) usnesení, odchýlil ve svém druhém (napadeném) usnesení, jež staví pojem trvalého sídla na roveň pojmu reprezentace podle čl. IV. nařízení čís. 127 z roku 1865, neboť rekursní soud v druhém, napadeném, usnesení jen přesněji vyslovuje již původně hájené stanovisko, že zastupitelstva aneb orgány cizozemské akciové společnosti musí vyhovovati předpisu čl. IV. nař. ze dne 29. listopadu 1865, ř. z. č. 127, pokud se týče obdobným předpisům §§ 210—217 zák. čl. XXXII z roku 1875, má-li jimi býti založeno sudiště sídla správy podle §u 99, odstavec třetí, pokud se týče § 75 j. n. Právní názor, rekursním soudem v obou usneseních důsledně hájený, odpovídá plně zákonu. Právě citované předpisy, které v tomto směru pozdějšími předpisy nebyly podstatně změněny, nedovolují pochyby, že u cizozemské akciové společnosti za »stálé zastupitelstvo pro tuzemsko aneb orgán, jemuž svěřeno jest obstarávati obchody« ve smyslu §u 99, odstavec třetí, j. n. lze uznati jen těmto předpisům odpovídající reprezentaci (zastupitelstvo). Jcn na jejím místě se vede správa a proto lze jen toto místo podle §u 75 j. n. míti za sídlo společnosti, zakládající pro ni sudiště majetku, vylučující sudiště obecné. Ježto žalovaná ani netvrdí a rekursní soud podle výsledku konaného šetření právem neshledává za doličeno, že žalovaná firma má v oblasti čsl. republiky — ať již v zemích historických aneb na Slovensku — reprezentaci (zastupitelstvo) řečeného rázu, není ani třeba řešiti otázku, zda Slovensko je tuzemskem ve smyslu jur. normy, čili nic, nýbrž lze i bez toho seznati, že pro ni obecné sudiště vůbec založeno není, tudíž také není vyloučeno sudiště majetku podle §u 99, odstavce první j. n., jehož se žaloba dovolává. Pro své stanovisko nemůže žalovaná strana ani těžiti ze zákona ze dne 11. listopadu 1919, čís. 12 sb. z. a n. z r. 1920. Potvrzením ministerstva obchodu ze dne 18. června 1924 je jen doloženo, že podniky, které mají provozovny na Slovensku, ale sídlo v Maďarsku, jsou z á s a d n ě v y-

z ý v á n y podle tohoto zákona, by přenesly svá sídla a hospodářská vedení do t u z e m s k a. Ale neplyne z něho, že i žalovaná firma byla k tomu vyzvána. Sama také ani netvrdí, že do tuzemska přesídlila a své hospodářské vedení — totiž c e l é, jak onen zákon předpokládá, a nikoli jen ono tuzemských podniků — sem přenesla, naopak uvádí stále, že má své sídlo v Budapešti. Než, i kdyby také byla bývala vyzvána, nemělo by to pro tuto rozepři významu, protože podle poslední věty Šu 1 řečeného zákona předpisy o opovědích zůstávají v platnosti, z čeho jde jasně na jevo, že i vyzvané podniky musí zříditi v tuzemsku sídlo správy, které musí k zápisu do obchodního rejstříku opovědět. Pokud se tak nestalo, nemají vyzvané podniky, třebaže je jim dovoleno obchody v tuzemsku provozovati, v tuzemsku sídla správy a jím založeného obecného sudiště. Zůstává proto rekurs i při posudku věci s tohoto hlediska bez úspěchu.

Čís. 4379.

Časopis »X« nemá způsobilosti státi na soudě. Pokud může zmatečnost dle Šu 6 c. ř. s. vytykáti osoba jiná, nežli proti níž žaloba směřovala. Nahrazení osoby, nezpůsobilé jednatí na soudě, osobou k tomu způsobilou, nelze provéstí opravou žaloby.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1924, R I 896/24.)

Žalobě na časopis »Železo, časopis pro obchod železářský a průmysl kovodělný« o nepřipustnosti exekuce p r o c e s n í soud p r v é s t o l i c e vyhověl. O d v o l a c í soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. D ů v o d y: Jako strana žalovaná označen je v žalobě »Železo«, časopis pro obchod železářský a průmysl kovodělný. Žalovaným může býti jen podmět právní, mající způsobilost býti stranou sporu, tudíž také způsobilost býti samostatným nositelem práv a závazků. Způsobilost, býti stranou procesní, mají osoby fysické i právnické, pokud mají způsobilost samostatně platné závazky sjednávati. Takové způsobilosti žalovaná strana v tomto případě však nemá. Žalován je časopis »Železo« k rukám Jana H-a, nikoli firma, o kterou v tomto případě patrně šlo, neboť dle obsahu exekučních spisů vedla exekuci firma »Železo«, vydavatelská a jednatelská společnost pro obchod železářský s r o. — V prospektech, které žalující strana v odvolacím sdělení předkládá, činí se propagace jen časopisu »Železo«, nikoliv firmě a z připojeného čísla listu toho je vidno, že vydavatelem a hlavním redaktorem jeho jest Jan H., majitelkou časopisu toho pak že je firma »Železo«, společnost s ručením omezeným, tedy firma, která vedla exekuci. Časopis »Železo«, který je žalován, je tedy jen majetkovou hodnotou firmy a není samostatným podmětem právním, jemuž by mohla býti přiznána způsobilost ku právům, není samostatnou osobou fysickou ani právnickou. Práva a závazky mohou se tudíž týkati jen firmy, jejímž zmíněný časopis je majetkem, a nikoli časopisu samotného. Firma »Železo«, společnost s r. o., kromě časopisu může býti podmětem i jiného majetku nebo majetkového celku a přece